

Dva svědci

SVĚDECTVÍ O BOHU V DOBĚ NÁSTUPU ATEISMU

Texty na tento týden

Zj 11,3–6; Za 4,14; Zj 12,5.6.14.15; Da 7,25; Ž 119,89; Zj 11,15–18

Základní verš

„Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stále navěky.“ (Iz 40,8)

V průběhu staletí se odehrálo mnoho útoků na Boží slovo. Snažili se ho zpochybnit, zvrhnout, zničit. Písmo bylo zamykáno v klášterech, veřejně trháno a páleno na náměstích. Ty, kdo věřili Božímu slovu a odvolávali se na něj, náboženské autority zesměšňovaly, věznily, mučily a zabíjely. Přesto je zde Boží slovo dodnes a stále má velkou moc.

Středověká církev pronásledovala věrné křesťany, kteří svou víru stavěli na Písmu. Boží slovo však osvětlovalo temnotu. Útlak ani pronásledování nezastavily hlásání Božího slova. Když byl překladatel anglické Bible William Tyndale souzen pro svou víru, zeptali se ho, kdo mu při šíření Božího slova pomáhal nejvíce. Tyndale se nejprve zamyslel a pak odpověděl: „biskup z Durhamu“. Soudci byli zaskočení a zmateni.

Tyndale jim vysvětlil, že při jedné příležitosti biskup vykoupil všechny výtisky jeho anglického překladu Bible a veřejně je spálil. Biskup v té době nevěděl, jak moc pomáhá věci pravdy. Bible totiž nakoupil za mnohem vyšší cenu, než bylo obvyklé. Díky tomuto zisku dokázal Tyndale vytisknout mnohem více Biblí, než bylo spáleno. Pravda zašlapaná do prachu znovu povstala, aby zářila v celé své nádheře.

Tento týden prozkoumáme jeden z nejkřutějších útoků na Písmo a křesťanskou víru. Během Velké francouzské revoluce tekla v ulicích Francie krev. Na pařížském náměstí stála gilotina a byly povražděny tisíce lidí. Ateismus se stal státním náboženstvím. Přesto se svědectví Božího slova nedalo umlčet.

Osnova lekce

Šestá lekce vychází z jedinečného prorockého textu 11. kapitoly knihy Zjevení. Tento prorocký obraz vykresluje období, kdy po letech, kdy satan ničil křesťanství bludy a pronásledováním „zevnitř“, postavil se proti poselství evangelia nový fenomén – ateismus. Proroctví ale zároveň ukazuje na konečné vítězství svědectví Božího slova.

- Zj 11,3–6: Prorocká předpověď věrného „svědectví“ Božího slova (neděle)
- Zj 11,3; 12,5.6.14.15; Da 7,25: Časové zařazení tohoto „svědectví“ (pondělí)
- Zj 11,7–9: Zdánlivá „likvidace“ Božích svědků (úterý)
- Zj 11,11: Opětovné „vzkříšení“ Božího svědectví (středa)
- Zj 11,15–19: Konečné vítězství svědectví Božího slova (čtvrtek)

DVA SVĚDCI

³A povolám své dva svědky, a oblečení v smuteční šat budou prorokovat tisíc dvě stě šedesát dní. ⁴To jsou ty dvě olivy a ty dva svícny, které stojí před Pánem země. ⁵A kdyby jim chtěl někdo ublížit, vyšlehe oheň z jejich úst a sežehne jejich nepřátele; takto zahyne každý, kdo by jim chtěl ublížit. ⁶Ti dva svědkové mají moc uzavřít nebesa, aby nebylo deště za dnů jejich prorokování, a mají moc proměnit vody v krev a sužovat zemi všemi možnými pohromami, kdykoliv budou chtít. (Zj 11,3–6)

Osobní studium

Pokus se najít pět znaků, které charakterizují dva svědky z úvodního textu (Zj 11,3–6).

Ve 4. kapitole své knihy zaznamenává prorok Zacharjáš vidění o dvou olivách, které se nacházely po obou stranách zlatého svícnu. Stejný obraz nacházíme i ve Zjevení 11. Zacharjášovi bylo oznámeno, že jsou to „dva synové nového oleje, kteří stojí před Pánem celé země“ (Za 4,14). Olivy dodávaly olej do svícnu, aby stále svítil. Připomeňme si slova žalmisty: „Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvěcuje moji stezku“ (Ž 119,105). Olej představuje Ducha svatého (Za 4,2.6). Janovo vidění ve Zjevení 11 popisuje Boží slovo, které je zvěstováno v moci Ducha svatého, aby osvítilo svět.

Tito dva svědci mohou prorokovat a bránit dešti tak dlouho, jak předpovídají. Dokážou proměnit vodu v krev a zasáhnout zemi pohromami. Podle Božího slova řekl Elijáš, že na Izrael nebude padat déšť. Odpovědí na jeho modlitbu bylo, že nepršelo tři a půl roku (viz Jk 5,17). Až když se pak Elijáš modlil k Bohu, konečně začalo pršet (1Kr 17 a 18). Zároveň se ukázalo, že proroci pohanského boha Baala nedokázali ukončit sucho a přimět nebesa, aby dala zemi vláhu.

Mojžíš prostřednictvím Božího slova přivedl na Egyptany rány všeho druhu, včetně proměny vody v krev, protože faraon odmítl propustit Boží lid na svobodu (Ex 7).

Ty, kteří se snaží ublížit Písmu, pohltí oheň, který vychází přímo z Bible. Hospodin říká: „Protože mluvíte takovými slovy, hle, já vkládám svá slova do tvých úst, ta budou ohněm a tento lid bude dřívím, jež pozře“ (Jr 5,14). Boží slovo vynáší soud nad všemi, kteří ho odmítají. Slovo Hospodina je jako spalující oheň, který vychází z úst jeho služebníků.

Ve verši J 5,39 Ježíš prohlašuje, že Písmo o něm vydává svědectví. Říká také, že evangelium bude hlášáno „na svědectví“ (eis martyrion) celému světu (Mt 24,14). Základem tohoto svědectví je právě Bible – Starý a Nový zákon. Slovo, které má stejný kořen (martyr) jako slovo pro svědectví použité v těchto dvou verších, se objevuje i ve verši Zj 11,3, kde se mluví o „dvou svědcích“.

Kdo jsou tito dva svědci? Vzhledem ke zmíněnému jazykovému propojení a v souvislosti s charakteristikou uvedenou ve Zjevení 11. kapitole můžeme dospět k předpokladu, že tito dva svědci jsou Starý zákon a Nový zákon. Obě tyto knihy svědčí o Božím světle a o jeho pravdě.

Aplikace

Mnozí křesťané mají dnes tendenci zlehčovat autoritu Starého zákona a označují jej za nepodstatný a nepotřebný, protože dnes máme Nový zákon. Co je na tomto postoji nesprávného a proč je škodlivý?

PROROCKÁ ČASOVÁ OBDOBÍ

A povolám své dva svědky, ... budou prorokovat tisíc dvě stě šedesát dní. (Zj 11,3)

⁵Ona porodila dítě, syna, který má železnou berlou pást všechny národy; ale dítě bylo přeneseno k Bohu a jeho trůnu. ⁶Žena pak uprchla na poušť, kde jí Bůh připravil útočiště, aby tam o ni bylo postaráno po tisíc dvě stě šedesát dní. [...] ¹⁴Ale té ženě byla dána dvě mocná orlí křídla, aby mohla uletět na poušť do svého útočiště, kde ukryta před hadem byla zachována při životě rok a dva roky a polovinu roku. ¹⁵A had za ní vychrlil ze chrťánu proud vody jako řeku, aby ji smetl. (Zj 12,5.6.14.15)

Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svátí budou vydáni do jeho rukou až do času a času a poloviny času... (Da 7,25)

Osobní studium

Porovnej úvodní texty (Zj 11,3; Zj 12,5.6.14.15; Da 7,25). Jaké podobnosti vidíš v popsáných prorockých obdobích?

Tisíc dvě stě šedesát dní, během nichž budou prorokovat dva svědci oblečení ve smutečních šatech (Zj 11,3), představuje stejné časové období jako dvaadvacet měsíců, během nichž budou „pohané“ (ti, kteří jsou proti Boží pravdě) „pustošit svaté město“ (Zj 11,2). Nepřátelé Boha mají šlapat po Boží pravdě 1 260 dní (42 měsíců × 30 dní = 1 260 dní; v apokalyptickém proctví každý den představuje jeden rok) a dva Boží svědci, Starý a Nový zákon, proti nim během téhož období prorokují.

Jak jsme již poznali (viz 4. lekce), text Da 7,25 říká, že mocnost „malý roh“, která vzejde z rozpadu Římské říše, bude pronásledovat Boží lid „až do času a časů [duál; doslova „dva časy“] a polovinu času“. Výraz „čas“ představuje jeden rok (360 dní). Takže tři a půl času představuje stejné období – tisíc dvě stě šedesát dní.

Ve Zjevení se setkáváme s různými způsoby označení stejného časového období: tisíc dvě stě šedesát dní pronásledování Božího lidu (Zj 12,6); rok a dva roky a polovina roku (Zj 12,14); čtyřicet dva měsíce (Zj 13,5) a koneč-

ně dvaadvacet měsíců a tisíc dvě stě šedesát dní (Zj 11,2.3). Všechny tyto texty popisují různé pohledy na stejné historické období.

Když se zpochybní autorita Písma, postaví se na jeho místo jiné (lidské) autority. To často vede k pronásledování těch, kteří uznávají Boží slovo. K tomu došlo v době papežské nadvlády od roku 538 do roku 1798, kdy středověká církev upadla do hluboké duchovní temnoty. Na místo Božích přikázání se postavila lidská nařízení. Lidské tradice zastínily jednoduše evangelia. Římská církev se spojila se světskou mocí, aby rozšířila svou moc nad celou Evropou.

Během tohoto období bylo Boží slovo – jeho dva svědci – oblečeno ve smutečních šatech. Pravda dvou svědků byla skryta pod obrovskou hromadou tradic a rituálů. Tito dva svědci však stále prorokovali; Bible vydávala své svědectví. I uprostřed této duchovní temnoty se Boží slovo zachovalo. Byli lidé, kteří si ho vážili a žili podle jeho přikázání. Ale v porovnání s masami v Evropě jich bylo málo. Valdenští, Jan Hus, Jeroným Pražský, Martin Luther, Ulrich Zwingli, Jan Kalvín, bratři Jan a Charles Wesleyovi a mnoho dalších reformátorů – ti všichni byli podle svého poznání věrni Božímu slovu.

Aplikace

Co je například součástí učení mnoha křesťanských denominací, ačkoli to není založeno na Božím slově, ale na tradici?

ZABITÍ DVOU SVĚDKŮ

⁷Až ukončí své svědectví, vynoří se z propasti dravá šelma, svede s nimi bitvu, přemůže je a usmrtí. ⁸Jejich těla zůstanou ležet na náměstí toho velikého města, které se obrazně nazývá Sodoma a Egypt, kde byl také ukřižován jejich Pán. ⁹Lidé ze všech národů, čeledí, jazyků a kmenů budou hledět tři a půl dne na jejich mrtvá těla a nedovolí je pochovat. (Zj 11,7–9)

Osobní studium

Co předpovídají úvodní verše (Zj 11,7–9) o osudu dvou Božích svědků? Při své odpovědi měj na paměti, že jazyk prorocství je symbolický.

V roce 538 se Římská říše rozpadla. Východořímský císař Justinián předal občanskou, politickou a náboženskou autoritu papeži Vigiliovi. Začalo dlouhé období nadvlády středověké církve. Pokračovalo až do roku 1798, kdy francouzský generál Berthier na Napoleonův rozkaz vpochodoval bez odporu do Říma, 10. února 1798 zajal papeže Pia VI. a převezl ho do Francie, kde papež zemřel. Toto datum označuje prorocky předpovídaný konec světské autority římské církve, jak to označuje tisíc dvě stě šedesát dní (let) z prorocství knih Daniel a Zjevení.

Jde rozhodně o mocný projev pravdivosti biblických prorocství. Daniel, který psal svou knihu více než 500 let před Kristem, velmi přesně předpověděl události, které se měly odehrát až o více než dva tisíce tři sta let později. Je to jeden z důkazů, že prorocství Bible můžeme důvěřovat.

Během celého zmíněného období byla v Bibli uchována pravda evangelia. Přicházely však další útoky. Šelma, která vystoupila z propasti (satan), vedla válku proti dvěma svědkům (Písmu). V době Velké francouzské revoluce, která začala v roce 1789, satan inicioval nové útoky na autoritu Bible.

Ve Francii vláda oficiálně ustanovila Kult rozumu jako státem podporované ateistické náboženství, které mělo nahradit křesťanství. Dne 10. listopadu 1793 se v celé zemi konala oficiální *Slavnost rozumu* (*Fête de la Raison*). Všechny kostely a synagogy ve Francii byly zrušeny a staly se z nich „chrámy rozumu“. Během obřadů byla uctívána „bohyně rozumu“ představovaná herečkou. Na ulicích se pálily Bible. Oficiálně prohlásili, že Bůh neexistuje, a smrt označili za nekonečný spánek. Satan prostřednictvím bezbožných lidí „zabil“ dva Boží svědky. Jak říká Zjevení: „Jejich těla zůstanou ležet na náměstí toho velikého města, které se obrazně nazývá Sodoma a Egypt, kde byl také ukřižován jejich Pán“ (Zj 11,8).

V Egyptě existovalo mnoho bohů a všichni popírali toho pravého Boha (viz Ex 5,2). Sodoma zase představuje neomluvitelnou a nepřijatelnou nemorálnost. Velká francouzská revoluce se rozhodla zabít dva Boží svědky (Starý a Nový zákon). Lidé během revoluce a krveprolití ztratili všechny morální zábrany, což vyústilo v ateismus a vyvyšování lidské moudrosti.

Text Zj 11,9 říká, že těla dvou Božích svědků budou ležet nepohřbená „tři a půl dne“. Toto období představuje prorocký čas tři a půl roku. Během Velké francouzské revoluce byl ateismus na vrcholu od 26. listopadu 1793, kdy dekret vydaný v Paříži zrušil náboženství, až do 17. června 1797, kdy francouzská vláda zrušila zákony omezující náboženství.

Aplikace

Co bys dělal, kdyby bylo křesťanství zrušeno zákonem? Co pro tebe osobně znamená poselství „dvou svědků“?

VZKŘÍŠENÍ DVOU SVĚDKŮ

Ale po třech a půl dnech vstoupil do nich duch života přicházející od Boha, postavili se na nohy a hrůza padla na ty, kdo to viděli. (Zj 11,11)

Věčně, Hospodine, stojí pevně v nebesích tvé slovo. (Ž 119,89)

Činy jeho rukou jsou pravda a právo, všechna jeho ustanovení jsou věrná, ⁸spolehlivá navěky a navždy, pravdou a přímostí vytvořená. (Ž 111,7,8)

Osobní studium

Co o Božím slově předpovídá úvodní text (Zj 11,11)?

Na konci Velké francouzské revoluce mělo Boží slovo opět „ožít“. Nastane mohutné oživení. Velký strach padne na ty, kteří uvidí, jak se Boží slovo znovu stane živou Boží mocí ke spasení.

Na konci 18. století Bůh povolal muže a ženy, kteří se zavázali nést evangelium do celého světa. Dělo se to velmi rychle. Baptistický misionář William Carey například odcestoval do Indie a přeložil Bibli do desítek indických nářečí. Podobně bylo do celého světa vysláno mnoho misionářů, kteří se nechali vést Písmem.

Není náhodou, že celosvětové misijní snahy vznikly právě po Velké francouzské revoluci. Boží slovo je živé Slovo, a přestože se mnohým zdálo „mrtvé“, nadále žilo v srdcích věrných křesťanů. Nyní znovu povstalo a ožilo, jak to předpovídala proctví Zjevení. „Nevěřící Voltaire jednou pohrdavě prohlásil: „Už mě unavuje, jak lidé neustále opakují, že křesťanství založilo dvanáct mužů.“

Dokážu, že stačí jeden muž, aby je překonal.' Od jeho smrti žilo na světě už mnoho generací. Milióny lidí se zúčastnily tažení proti Bibli. Bible však není zdaleka poražena. Tam, kde byly v době Voltaira stovky, jsou dnes desetitisíce, ba statisíce výtisků Boží knihy. Jeden z prvních reformátorů prohlásil: „Bible je kovadlina, o níž se zničilo nejedno kladivo.“ (GC 288; VDV 192)

Co nám další úvodní texty (Ž 119,89 a Ž 111,7,8) říkají o Bibli? Proč můžeme Písmu důvěřovat?

Boží slovo může být napadáno nebo potlačeno, ale nikdy nebude zcela zničeno. Dokonce i mnozí vyznavači křesťanství různými způsoby podrývají autoritu Písma. Zpochybňují mnohé (nebo všechny) části Bible. Jiní zdůrazňují lidské prvky Písma; nechtějí uznat, že je opravdu Božím slovem, a podkopávají pravdu, které v něm je obsažena.

Nikdy a žádným způsobem se nesmíme nechat takovými útoky svést. Boží slovo je stále živé, mluví k lidským srdcím a je schopno vdechnout nový život těm, kteří jsou ochotni jej poslouchat a následovat.

Aplikace

Jaká konkrétní proctví promlouvají právě k tobě? Proč?

VÍTĚZNÁ PRAVDA

¹⁵Zatroubil sedmý anděl. A ozvaly se mocné hlasy v nebi: „Vlády nad světem se ujal náš Pán a jeho Mesiáš; a bude kralovat na věky věků.“ ¹⁶Čtyřicet starců, sedících na svých trůnech před Bohem, padlo na kolena, klaněli se Bohu a volali: ¹⁷„Dobrořečíme tobě, Pane Bože všemohoucí, který jsi a kterým byl, že ses chopil veliké moci, která ti náleží, a ujal ses vlády.“ ¹⁸Rozzuřily se národy, ale přišel hněv tvůj, čas, abys soudil mrtvé, odměnil své služebníky proroky a všechny, kdo jsou svatí a mají úctu ke tvému jménu, malé i velké; abys zahubil ty, kdo hubili zemi.“ ¹⁹Tu se otevřel Boží chrám v nebesích, a bylo v něm vidět schránu jeho smlouvy; rozpoutaly se blesky a rachot hromu, zemětřesení a hrozné krupobití. (Zj 11,15–19)

Osobní studium

Navzdory útokům nepřítele Boží dílo na zemi nakonec dospěje k slavnému vyvrcholení. Evangelium je kázáno „obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6). Velký spor mezi Kristem a satanem skončí tím, že Kristus úplně porazí mocnost zla. Boží království zvítězí a hřích bude navždy odstraněn z celého vesmíru. Zjevení 11 začíná satanovým pokusem prostřednictvím Velké francouzské revoluce zničit křesťanství a vykořenit víru v Boha. Tato kapitola však končí vítězstvím Božího království nad mocnostmi zla. Poskytuje povzbuzení všem, kteří procházejí ohnivými zkouškami pro Krista a jeho pravdu.

Jaké události se podle úvodního textu (Zj 11,15–18) odehrají na konci času, kdy začne sedmé troubení?

Vlády nad světem se ujal náš Pán. Kristus je Vítězem. Zlo utrpělo porážku. Ježíš triumfuje a satan prohrává. Spravedlnost vítězí.

Pravda vládne. Udělali bychom dobře, kdybychom nezapomínali, že: „Cokoli je postaveno na moci člověka, bude svrženo, avšak to, co je založeno na skále neměnného Božího slova, potrvá navěky.“ (GC 288; VDV 192)

Přečti si znovu text Zj 11,19. Co viděl Jan v nebi? Proč je obsah tohoto vidění důležitý?

Možnost vidět Boží chrám v nebi bylo jistě obrovským zážitkem. Když Jan hleděl na svaté místo, uviděl schránu (truhlu; BK) Boží smlouvy. Ve starozákonní svatyni, která byla postavena podle velkého originálu v nebi, byla schrána přikrytá slitovnicí. Zde se zjevovala slavná Boží přítomnost mezi dvěma andělskými postavami. Uvnitř schrány byl Boží zákon. Přestože jsme spaseni pouze milostí prostřednictvím víry, poslušnost Božího zákona odhaluje pravost naší víry. Boží zákon je normou, podle které jsme souzeni (Jk 2,12). Tato skutečnost se stává mimořádně důležitou a aktuální zejména na konci časů (viz Zj 12,17 a Zj 14,12).

Aplikace

Jak k nám dnes promlouvá výrazný kontrast mezi bezbožností během Velké francouzské revoluce a slavným vyvrcholením dějin zobrazeným ve Zjevení 11?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Věrní svědkové prorokovali tehdy, když Bibli zakazovaly církevní i světské úřady, když se nepřátelé snažili překroutit její svědectví a chtěli od ní odvést pozornost, když pronásledovali, zrazovali, mučili, zavírali do tmavých kobek, týrali pro jejich víru nebo vyháněli do hor a jeskyní každého, kdo se opovážil hlásat její svaté pravdy. Svědčili po celé období 1 260 let. I v časech největšího temna žili věrní lidé, kteří milovali Boží slovo a horlivě obhajovali Boží čest; ti také obdrželi sílu a moudrost a z Božího pověření svědčili o pravdě po celé uvedené období.“ (GC 267.268; VDV 180)

„Když Francie veřejně zavrhl Boha a odmítla Bibli, znamenalo to pro mnohé dosažení cíle – konečně tady bylo království, v němž neplatí meze stanovené Božím zákonem. [...] Boží Duch, který krotil satanovu moc, přestal působit, a ďáblu, jehož jedinou rozkoší je hříšnost člověka, se otevřelo volné pole působnosti. Když lidé začali páchat hrozné zločiny, jež slovy nelze ani vylíčit, mohli satanovi sluhové sklízet ovoce vzpoury. Zničenou zemí zněl hrůzostrašný pláč – pláč vycházející z nehlubší úzkosti. Francie se otrásla, jako by ji postihlo zemětřesení. Náboženství, společenský řád a zákony, rodina, stát i církev – to vše bylo smeteno za vydatného příspěvní těch, kdo odmítli Boží zákon.“ (GC 286; VDV 191)

„Jestliže církev nebude plnit záměr, který Bůh sledoval jejím založením, nepřijme-li každý paprsek světla a přestane-li plnit všechny povinnosti, které jí Bůh uložil, zákonitě se celá její bohoslužba zvrhne v pouhé zachovávaní forem a vytratí se skutečná zbožnost.“ (GC 316; VDV 211)

Otázky k rozhovoru

1. *Jaké principy velkého sporu můžeme pozorovat na příkladu Velké francouzské revoluce?*
2. *Na obhajobu tvrzení, že Bůh neexistuje, jeden člověk napsal: „Můžeme si svobodně stanovit své vlastní cíle a odhodlat se překročit jakékoli intelektuální hranice, aniž bychom v tom viděli znaky nějakého přestupování pravidel.“ Proč vyjádření „aniž bychom v tom viděli znaky nějakého přestupování pravidel“ jasně ukazuje na pohnutky, které mnohé lidi vedou k odmítnutí Boha? Jak mohou tyto myšlenky pomoci vysvětlit některé z událostí, jež se odehrály během Velké francouzské revoluce?*
3. *Jaký význam má Janovo vidění svatyně v souvislosti s událostmi na konci času?*